

Albert Schweitzers Lambarene /Lambarene Alberta Schweitzera/*Jo Munz, Walter Munz*

Elfundzehn Verlag Freiburg 2013, s. 315, ilustr., ISBN 978-3-905769-29-6

Dzieło ukazało się w stulecie powstania /jesień 1913 r./ szpitala w afrykańskim buszu /Lambarene – Gabon/. Założycielem szpitala był Albert Schweitzer /1875-1965/, wybitny lekarz i szpitalnik, filozof, etyk, teolog, kaznodzieja i duszpasterz, muzyk, muzykolog i znawca organów, bojownik o postęp, pokój i przyrodę /nagroda pokojowa Nobla/. Jo Munz pracowała jako położna i pielęgniarka kolejno w Holandii, Afryce Południowej i w Lambarene /7 lat/. Jej mąż, Walter Munz działał, głównie jako chirurg i położnik, w Lambarene /10 lat/, wyznaczony przez Schweitzera na następcę i naczelnego lekarza. Następnie pracował w Szwajcarii, nie przerywając bliskiej współpracy ze szpitalem w Lambarene i organizacjami schweitzerowskimi. Jo i Walter Munzowie są autorami cennych książek i artykułów na tematy schweitzerowskie.

Pierwsza z pięciu części książki to wprowadzenie dowodzące potrzeby opisu ostatnich lat Schweitzera, zebrania świadectw jego współpracowników oraz pełnej historii szpitala. Druga część z pięcioma rozdziałami w pierwszym mieści dwa wspomnienia: Reny Schweitzer-Miller i Christiane Engel – córki i wnuczki Schweitzera. Drugi /siedem artykułów/ omawia gospodarkę, budownictwo i finansowanie szpitala. Trzeci /siedem artykułów/: pielęgniarstwo, leczenie, czwarty /dziewięć artykułów/: różnokierunkową pracę lekarzy, a ostatni rozdział /trzy artykuły/ – dzieje kolejnych szpitali Schweitzera. Trzecia część „Z życia i pracy Starego Doktora”: jeden z czterech artykułów przytacza mowę Schweitzera do współpracowników w jubileusz 90., a drugi przedstawia schyłek życia i śmierć Schweitzera.

Czwarta część omawia rozwój szpitala po śmierci jego założyciela /1963-2013/. Autorzy piszą m.in. o dziedzictwie i uznaniu Schweitzera w Gabonie i w świecie, o dekolonizacji Gabonu, o wyzwaniach łączenia tradycji i odnowy, o poparciu prezydentów państwa /Leon Mba i Omar Bongo Ondimba/, pomocy międzynarodowych i narodowych organizacji schweitzerowskich oraz o kryzysach spowodowanych tragiczną pomyłką farmakologiczną i postawą jednego z białych lekarzy. Szczegóły rozwoju szpitala ujęto w rozdziały o kolejnych dziesięcioleciach. Opisano też działalność prewencyjną na rzecz ludności, renowację starego szpitala, wpływ Schweitzera na medycynę oraz sytuację szpitala dziś i w przyszłości. Ostatnia piąta część omawia: stulecie szpitala, rozwój jego w XXI w., działalność drugiego szpitala /Haiti/, poznanie Schweitzera przez Amerykę, zasadę czci dla życia i poglądy Schweitzera na Afrykę i własną kulturę, wreszcie świadectwa Afrykanów i głosy o przyszłości szpitala. Część piątą zamyka słowo końcowe.

W aneksie znajdują się: listy zarządzających szpitalem, wśród lekarzy naczelnych jest dwu Polaków /Halina Petrykowska i Sławek Kołakowski/, chronologiczne dane z życia i książek Schweitzera, wykorzystane i zalecane piśmiennictwo oraz indeks nazwisk.

Jo i Walter Munzowie są autorami większości treści dzieła, w tym czterech rozdziałów. Autorami ponad 30 rozdziałów są inni autorzy głównie europejscy nie brak tu też gabońskich.

Strona edytorska na wysokim poziomie. Uznane budzą styl i język wykładu, czytelna

dyspozycja treści, dobry papier i wyraźna czcionka. Szczególnym bogactwem dzieła są bardzo liczne /blisko 170 !/ czarno-białe ilustracje, głównie fotografie Schweitzera, jego współpracowników, pacjentów i samego szpitala. Okładka półsztywna kartonowa ze skrzydełkami.

Książkę należy polecić każdemu przyszłemu i obecnemu pracownikowi medycyny i ochrony zdrowia. Szczególnie zainteresowanym osiągnięciami i spuścizną Alberta Schweitzera w różnych dziedzinach jego działalności.

prof. Henryk Gaertner - Kraków